

Nr 588

Av herr **Carlsson, Eric**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 54, angående reformering av den obligatoriska skolan m. m.*

(Lika lydande med motion nr 707 i Andra kammaren)

Den 9-åriga grundskolans genomförande är en stor och genomgripande reform för svenskt skolväsende, enär alla elever därmed ges en ökad skolutbildning. De gamla hindren i form av ekonomiska svårigheter, bostadsort osv. för studier efter folkskolans 6:e och 7:e klasser kommer därmed att raderas, vilket är att hälsa med tillfredsställelse. Från såväl individens, människans synpunkt som från samhällssynpunkt är ökad skolning nödvändig. Den komplicerade värld som vi i dag möter ställer ökade krav på oss. Här måste också betonas mycket starkt att människan inte bara är en produktionsfaktor — människan har också ett egenvärde där ökad skolning kan göra livet rikare och rymden vidare från rent mänsklig synpunkt.

Intressant är också att se hur intresset för skola och utbildning ökat kraftigt under senare år. Från den utgångspunkten är jordmånen för utbyggda skolmöjligheter den bästa tänkbara just nu. Det är en goodwill som är av stort värde — men som också innebär ett stort ansvar.

Det har sagts om skolreformen att dess största värde skulle vara att bygder, som på grund av avstånden ligger vid sidan om, skulle få bättre och med mera centrala områden likvärdiga skolmöjligheter.

Glesbygderna har ju sina speciella svårigheter. Ett knappt elevunderlag fördelat på stora områden liksom stora avstånd till »skolorter» är här några av problemen. Enligt SÖ:s anvisningar bör elevs restid från »dörr till dörr» ej överstiga 45 min. för elev i årskurs 4—9. Det innebär ofta att lösningen av högstadiet blir inackordering för eleverna. För såväl eleverna, föräldrarna som skolan är detta ett ej önskvärt förhållande. Att under tre känsliga år i en människas liv skilja barnet från hemmet kan inte vara rätt och riktigt. Mot den bakgrunden måste man också fråga sig om inte andra vägar måste sökas. En sådan väg är betydligt generösare delningstal för typiska glesbygdshögstadiet än de föreslagna 30. Med typiska glesbygdsområden avses då sådana områden där underlaget balanserar mellan 1—2 paralleller och där restidsavstånden avsevärt överstiger 45 min. enkel resa. Med exempel på sådana orter och med erfarenhet från Kopparbergs län må nämnas Ore, Säfsnäs, Särna och Idre. Problemet har också en näringspolitisk sida. Dessa glesbygds-

områden har skogen och skogsbruket som främsta näring. Redan i dag råder inom vissa delar av skogsbruket svårigheter att rekrytera ny arbetskraft. Dessa svårigheter kommer säkerligen att öka därest inte skolfrågorna kan lösas på ett tillfredsställande sätt inom dessa glesbygdskommuner, som finns främst i skogs- och fjällbygderna. Enligt uppgift i annat sammanhang torde det inalles röra sig om ett 30-tal »högstadieorter». Lägre delningstal och ökade förstärkningsanordningar är nödvändiga om skolreformen i dessa bygder skall bli verklighet. Varom inte, finns ej heller möjligheter att få högstadier på dessa orter med åtföljande svårigheter att kunna bevara erforderlig arbetskraft för kommuner och näringsliv.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

- att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 54 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla
- att i utpräglade glesbygder klassdelningstalet 25 måtte tillämpas beträffande årskurserna 7—9, samt
- att förstärkningsanordningar i en för ett fullgott skolresultat erforderlig omfattning likaledes måtte medges i dessa bygder.

Stockholm den 23 mars 1962

Eric Carlsson